

Uvanlig dom om jødeutryddelse

17. Aug 14-10-87
Washington, 14. oktober.

(Aftenpostens korrespondent Lars Hellberg) «Jøder ble gasset ihjel i Auschwitz konsentrasjonsleir i Polen i løpet av sommeren 1944». Det er konklusjonen i en dom avsagt i Los Angeles byrett for få dager siden.

Samtidig forbereder det amerikanske utenriksdepartement en større internasjonal konferanse for å kaste nytt lys over den skjebne som ble Hitler-Tysklands ofre til del i konsentrasjons- og utryddelsesleirene.

Behovet er åpenbart tilstede. Den forunderlige dom i Los Angeles, som vil bli anket, er et resultat av en langvarig rettslig kamp med utgangspunkt i hva saksøkeren betegner som kontraktsbrudd. Det nazi-inspirerte institutt for historisk forskning utlovet i sin tid en belønning på 50.000 dollar «til enhver som kan bevise at en eneste jøde ble gasset i Auschwitz». Det sjikanøse tilbud fra et institutt som påberoper seg å drive seriøs forskning om «de virkelige årsaker til krig og krigens sanne natur»,

ble tatt imot av en av de overlevende fra konsentrasjonsleiren, en 53 år gamle forretningsmann ved navn Mermelstein.

Instituttet hevdet imidlertid at de bevis Mermelstein satt inne med ikke kunne tilfredsstille den bevisstandard som kreves av amerikansk rettsvesen. Da gikk han til sak med et krav om å få sine 50.000 dollar og ytterligere 17 millioner dollar i erstatning.

Det var en bisarr rettsak som endte med en foreløbig anerkjennelse av et historisk faktum. Men for saksøkeren har det vært av overordentlig stor betydning å få satt instituttet det dreier seg om på plass. For USA er det et generende faktum at man har «videnskapsmenn» som baserer hele sin «historiske forskning» på å benekte at jødeutryddelsen fant sted.

Men saken er ikke slutt med dette. Spørsmålet om Mermelstein har krav på de 50.000 dollar og erstatning utover det ble nemlig utsatt av dommer Johnson, som heller ikke fant noen grunn til å gå inn på det bevismateriale Mermelstein påberopte seg.